

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

**СПРАВА «ГАЦЬКО ТА ПАНОВ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF GATSKO AND PANOV v. UKRAINE)**

(Заява № 52709/13)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

12 березня 2026 року

Це рішення є остаточним, але може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Гацько та Панов проти України»

Європейський суд з прав людини (П'ята секція), засідаючи комітетом, до складу якого увійшли:

Андреас Зюнд (*Andreas Zünd*), Голова,
Микола Гнатовський (*Mykola Gnatovskyy*),
Ваге Григорян (*Vahe Grigoryan*), судді,

та Мартіна Келлер (*Martina Keller*), заступник Секретаря секції,
з огляду на:

заяву (№ 52709/13), яку 09 серпня 2013 року подали до Суду проти України на підставі статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) двоє громадян України, пан Василь Миколайович Гацько (далі – перший заявник) та пан Максим Вікторович Панов (далі – другий заявник), 1982 та 1985 років народження відповідно, які проживають у м. Київ, та яких представляли пан Михайло Тарахкало та пані Юлія Коваленко, юристи, які практикують у м. Київ;

рішення повідомити про заяву Уряд України (далі – Уряд), який представляла виконувач обов'язків Уповноваженого, пані Ольга Давидчук;

зауваження сторін;

після обговорення за зачиненими дверима 12 лютого 2026 року постановляє таке рішення, що було ухвалено у той день:

ПРЕДМЕТ СПРАВИ

1. Справа стосується визнання заявників винними у зв'язку з проведенням мирного зібрання та різних питань, що впливали із цього.

2. Заявники були лідерами політичної партії «Д.».

3. 27 грудня 2012 року Голосіївський районний суд міста Києва визнав другого заявника винним у порушенні порядку проведення публічних заходів і закриття кримінальну справу щодо нього у зв'язку із закінченням строків притягнення до адміністративної відповідальності. Зазначена постанова не є предметом розгляду цієї заяви.

4. 01 квітня 2013 року перший заявник повідомив Новопетрівську сільську раду про те, що 10 квітня 2013 року він мав намір провести зібрання перед резиденцією Президента України за адресою: вул. Івана Франка, 19, с. Нові Петрівці. Метою зібрання було привернення уваги Президента України до незадовільного стану дорожньої інфраструктури в країні. Заявники зазначили, що можлива кількість учасників могла становити до п'ятисот осіб.

5. Сільська рада звернулася до Київського окружного адміністративного суду з позовом про заборону проведення цього зібрання.

6. 05 квітня 2013 року Київський окружний адміністративний суд заборонив партії «Д.» проводити згадане зібрання. Суд зазначив, що проведення зібрання за адресою вул. Івана Франка, 19, у с. Нові Петрівці не дозволялося положенням Виконавчого комітету Новопетрівської сільської ради від 31 грудня 2012 року про порядок організації та проведення зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій у с. Нові Петрівці. Суд також зазначив, що зібрання заявників могло перешкодити дорожнім роботам, спрямованим на ліквідацію наслідків повені, які проводилися в тій місцевості. Обидва заявники були присутні в суді під час проголошення постанови від 05 квітня 2013 року. Вони не оскаржували цю постанову.

7. Згідно з твердженнями заявників 10 квітня 2013 року вони прибули до резиденції Президента України у супроводі низки журналістів, щоб перевірити, чи справді проводилися згадані (див. пункт 6) роботи.

8. Коли заявники залишали місце події, працівники міліції зупинили їх, доправили до відділу міліції, а пізніше того ж дня – до Вишгородського районного суду. Працівники міліції пред'явили заявникам обвинувачення у порушенні статей 185¹ та 185-1² Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП).

9. Того ж дня суд наклав на першого заявника стягнення у виді штрафу в розмірі 170 українських гривень (далі – грн, приблизно 16 євро) за порушення статей 185 та 185-1 КУпАП і звільнив його. Суд встановив, що 10 квітня 2013 року перший заявник брав участь у зібранні та відмовився проїхати з працівником міліції до відділу

¹ «Злісна непокора законному розпорядженню або вимозі працівника міліції при виконанні ним службових обов'язків... тягне за собою накладення штрафу від восьми до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк від одного до двох місяців з відрахуванням 20 % заробітку, а в разі, якщо за обставинами справи, з урахуванням особи порушника, застосування цих заходів буде визнано недостатнім, – адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб.»

² «Порушення встановленого порядку організації або проведення зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій – тягне за собою попередження або накладення штрафу від десяти до двадцяти п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті самі дії, вчинені повторно протягом року після застосування заходів адміністративного стягнення або організатором зборів, мітингу, вуличного походу, демонстрації, – тягнуть за собою накладення штрафу від двадцяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк від одного до двох місяців з відрахуванням двадцяти процентів заробітку, або адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб.»

міліції. У своїй заяві до Суду перший заявник зазначив, що він не подавав апеляційну скаргу, проте Уряд надав копію постанови Апеляційного суду Київської області від 03 червня 2013 року, якою апеляційну скаргу першого заявника на постанову від 10 квітня 2013 року було залишено без задоволення.

10. Того ж дня окремою постановою суд наклав на другого заявника стягнення у виді штрафу за злісну непокору працівникові міліції згідно зі статтею 185 КУпАП та зобов'язав працівників міліції провести подальше розслідування щодо решти обвинувачень щодо нього. Другий заявник не оскаржував накладення цього штрафу.

11. Після судового засідання 10 квітня 2013 року обом заявникам дозволили піти, але другого заявника зобов'язали з'явитися до суду наступного дня.

I. ПОДАЛЬШІ ПОДІЇ ЩОДО ДРУГОГО ЗАЯВНИКА

12. 11 квітня 2013 року другий заявник з'явився до Вишгородського районного суду, який визнав його винним у проведенні зібрання 10 квітня 2013 року, незважаючи на заборону, встановлену постановою суду від 05 квітня 2013 року (див. пункт 6). Суд зазначив, що другий заявник організував зібрання, і наклав на нього стягнення у вигляді адміністративного арешту на строк сім діб згідно з частиною другою статті 185-1 КУпАП. Суд посилався на показання свідків – працівників міліції, присутніх на місці події, та заяву Голови Новопетрівської сільської ради, який зазначив, що другий заявник повідомив його про свій намір організувати зібрання 10 квітня 2013 року.

13. У своїй постанові суд зазначив, що «постановою від 27 грудня 2012 року визнано винним [другого заявника] у [порушенні порядку проведення публічних заходів]», а провадження щодо нього було закрито у зв'язку із закінченням строків притягнення до адміністративної відповідальності.

14. Після судового засідання другого заявника доправили до ізолятора тимчасового тримання, де йому дозволили зустрітися із захисником, який того ж дня оскаржив постанову від 11 квітня 2013 року. Захисник зазначив, що другий заявник перебував біля резиденції Президента України з іншими людьми та не проводив зібрання, а перевіряв, чи проводилися дорожні роботи, згадані у постанові суду від 05 квітня 2013 року.

15. Судове засідання в Апеляційному суді Київської області було призначено на 19 квітня 2013 року. Того ж дня захисник заявника подав письмові клопотання, просячи суд викликати свідків, які перебували перед резиденцією Президента України разом із другим заявником, та дослідити відеозапис подій 10 квітня 2013 року. Згідно з

твердженнями другого заявника суд відмовив у задоволенні цих клопотань і не надав обґрунтування для своєї відмови.

16. 19 квітня 2013 року Апеляційний суд Київської області залишив без задоволення апеляційну скаргу. Суд зазначив, що факт проведення другим заявником зібрання 10 квітня 2013 року підтверджувався матеріалами міліції та заявами Голови сільської ради.

II. ПОДАЛЬШІ ПОДІЇ ЩОДО ПЕРШОГО ЗАЯВНИКА

17. Близько 10 год 00 хв 12 квітня 2013 року перший заявник прибув до села Нові Петрівці з наміром провести зібрання з вимогою звільнення другого заявника. Першого заявника затримали працівники міліції та доставили до Вишгородського районного суду, де він зустрівся зі своїм захисником і підписав договір про надання правової допомоги. Після цього першого заявника звільнили, і він пішов додому.

18. 13 квітня 2013 року Вишгородський районний суд наклав на першого заявника стягнення у вигляді адміністративного арешту на строк п'ять діб згідно з частиною другою статті 185-1 КУпАП за повторне порушення порядку проведення зборів, затвердженого Указом Президії Верховної Ради СРСР від 28 липня 1988 року. Суд також послався на рішення Конституційного Суду України від 19 квітня 2001 року (див. рішення у справі «Черемський проти України» (*Cheremskyy v. Ukraine*), заява № 20981/13, пункт 15, від 07 грудня 2023 року) та статтю 39³ Конституції України. Суд зазначив, що перший заявник організував зібрання, і це було встановлено згідно з показаннями осіб, які перебували з ним і які були допитані працівниками міліції, а також тим фактом, що він повідомив місцеві органи влади про свій намір провести зібрання перед його запланованим початком.

19. 16 квітня 2013 року захисник першого заявника подав апеляційну скаргу.

20. 28 травня 2013 року Апеляційний суд Київської області залишив без змін постанову від 13 квітня 2013 року. Суд зазначив, що перший заявник порушив порядок організації та проведення зібрань і порушив статтю 39 Конституції України, оскільки він повідомив

³Громадяни мають право збиратися мирно, без зброї і проводити збори, мітинги, походи і демонстрації, про проведення яких завчасно сповіщаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування.

Обмеження щодо реалізації цього права може встановлюватися судом відповідно до закону і лише в інтересах національної безпеки та громадського порядку – з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей.

сільську раду про проведення зібрання лише за годину до його початку.

21. Заявники подали свою заяву до Суду 09 серпня 2013 року. У 2018 році Суд повідомив заявників, що матеріали справи було втрачено, і запропонував їм повторно подати формуляр заяви та будь-які супровідні документи. Новий формуляр заяви, підписаний 29 січня 2019 року, був отриманий Судом 03 квітня 2019 року. Заявники також надали Суду копію свого першого формуляра заяви, поданого 09 серпня 2013 року. Копії обох формулярів заяв були направлені Уряду під час повідомлення про заяву.

ОЦІНКА СУДУ

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 11 КОНВЕНЦІЇ

22. Заявники скаржилися за статтею 11 Конвенції на те, що вони були піддані стягненню за проведення мирних зібрань.

A. Постанова суду від 10 квітня 2013 року щодо першого заявника

23. Суд зазначає, що розмір штрафу, накладеного на першого заявника у постанові від 10 квітня 2013 року, був досить незначним (див. пункт 9), і він не зазнав суттєвої шкоди у розумінні підпункту «b» пункту 3 статті 35 Конвенції. Суд також вважає, враховуючи всі факти справи, що повага до прав людини, визначених у Конвенції та протоколах до неї, не вимагає розгляду цієї частини заяви по суті. Тому Суд вважає, що ця скарга має бути визнана неприйнятною згідно з підпунктом «b» пункту 3 статті 35 Конвенції.

B. Постанови суду від 11 та 13 квітня 2013 року

1. Прийнятність

24. Уряд стверджував, що заявники не подавали свою заяву до 2019 року, що явно було понад шість місяців з дати, коли відбулися події та були ухвалені остаточні рішення щодо них. Уряд також зазначив, що заявники не оскаржували постанову від 05 квітня 2013 року і не вичерпали національні засоби юридичного захисту. Уряд також стверджував, що постанови суду від 11 та 13 квітня 2013 року щодо заявників були обґрунтованими, а їхня скарга у зв'язку з цим була явно необґрунтованою. Уряд вказав, посилаючись на різні судові рішення, ухвалені у 2018 – 2020 роках, що національна нормативно-правова база та практика відповідали вимогам статті 11 Конвенції.

25. Заявники підтримали свої скарги.

26. Суд зазначає, що заява була подана до Суду 09 серпня 2013 року (див. пункт 21), тому заперечення Уряду щодо шестимісячного строку має бути відхилено.

27. Суд зауважує, що постанова від 05 квітня 2013 року стосувалася лише заходу від 10 квітня 2013 року, і не було жодних судових рішень, які б забороняли зібрання 12 квітня 2013 року. Він також зауважує, що суди не були зобов'язані будь-якими законодавчо обов'язковими строками ухвалити свої остаточні рішення до запланованої дати заходу заявників 10 квітня 2013 року. Тому Суд не переконаний, що оскарження постанови від 05 квітня 2013 року могло б забезпечити належне відшкодування у зв'язку зі стверджуваними порушеннями Конвенції (див. рішення у справі «Бьончковський та інші проти Польщі» (*Bączkowski and Others v. Poland*), заява № 1543/06, пункти 79 – 84, від 03 травня 2007 року).

28. Суд також зазначає, що ця частина заяви не є ні явно необґрунтованою, ні неприйнятною з будь-яких інших підстав, перелічених у статті 35 Конвенції. Тому вона має бути визнана прийнятною.

2. Суть

29. Своїми постановами від 11 та 13 квітня 2013 року відповідно Вишгородський районний суд наклав на заявників стягнення у вигляді адміністративного арешту згідно зі статтею 185-1 КУпАП за порушення порядку проведення зібрань. Суд послався щодо другого заявника на постанову суду від 05 квітня 2013 року, а щодо першого заявника – на Указ колишньої Президії Верховної Ради СРСР від 28 липня 1988 року. Суд зазначає, що він вже встановлював, що відповідні положення законодавства не відповідають вимогам Конвенції щодо якості закону (див. згадане рішення у справі «Черемський проти України» (*Cheremskyu v. Ukraine*), пункти 29 – 40). Він не вбачає підстав відходити від цього висновку в цій справі, оскільки в Україні не було ухвалено жодного нового законодавства про свободу зібрань у період із серпня 2012 року, коли відбулися події у справі «Черемський проти України» (*Cheremskyu v. Ukraine*), до квітня 2013 року, коли відбулися події у цій справі. Таким чином, немає потреби визначати, чи було дотримано дві інші вимоги пункту 2 статті 11 Конвенції (законна мета та необхідність втручання).

30. Отже, було порушено статтю 11 Конвенції щодо обох заявників.

II. ПОРУШЕННЯ СТАТЕЙ 6 ТА 7 КОНВЕНЦІЇ

31. Щодо постанов Вишгородського районного суду від 11 та 13 квітня 2013 року заявники скаржилися на відсутність справедливого судового розгляду справи, як того вимагав пункт 1 статті 6 Конвенції. Зокрема, вони скаржилися, що суди не навели відповідних і достатніх підстав для своїх постанов і не розглянули аргументи заявників, які були доречними та конкретними. Заявники також скаржилися, що вимога безсторонності за пунктом 1 статті 6 Конвенції не була дотримана з огляду на відсутність сторони обвинувачення, і їм не було надано належного часу та можливостей, необхідних для підготовки свого захисту (підпункт «b» пункту 3 статті 6 Конвенції). Посилаючись на статтю 7 Конвенції, заявники скаржилися, що їх визнали винними у порушенні порядку проведення зібрань, попри той факт, що такий порядок не був чітко визначений у національному законодавстві.

32. Другий заявник також скаржився, що він не міг допитати свідків обвинувачення та забезпечити присутність свідків захисту (підпункт «d» пункту 3 статті 6 Конвенції), а також, що не було дотримано пункт 2 статті 6 Конвенції у контексті твердження, наведеного щодо постанови суду від 27 грудня 2012 року. Він також скаржився, що не міг захищати себе, використовуючи юридичну допомогу захисника, вибраного на власний розсуд, в суді першої інстанції, як того вимагав підпункт «c» пункту 3 статті 6 Конвенції.

33. Враховуючи факти справи, доводи сторін та свої наведені висновки, Суд вважає, що він розглянув основні юридичні питання, порушені у цій справі, і немає потреби розглядати решту скарг (див. рішення у справі «Центр юридичних ресурсів в інтересах Валентина Кимпеану проти Румунії» [ВП] (*Centre for Legal Resources on behalf of Valentin Câmpeanu v. Romania*) [GC], заява № 47848/08, пункт 156, ЄСПЛ 2014).

ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

34. Перший заявник вимагав 10 000 євро, а другий заявник вимагав 15 000 євро в якості відшкодування моральної шкоди. Кожен заявник також вимагав по 3 600 євро в якості компенсації витрат на правову допомогу, понесених під час провадження у Суді.

35. Уряд заперечив проти цих вимог.

36. Суд присуджує кожному заявнику по 4 500 євро в якості відшкодування моральної шкоди та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися. Він також присуджує кожному заявнику по 1 000 євро в якості компенсації витрат на правову допомогу та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися заявникам.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* прийнятною скаргу за статтею 11 Конвенції щодо постанов від 11 та 13 квітня 2013 року, а решту скарг у заяві – неприйнятними;
2. *Постановляє*, що було порушено статтю 11 Конвенції щодо обох заявників;
3. *Постановляє*, що немає потреби розглядати питання прийнятності та суть скарг за статтями 6 та 7 Конвенції;
4. *Постановляє*, що:
 - (а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити кожному заявнику такі суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:
 - (i) 4 500 (чотири тисячі п'ятсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості відшкодування моральної шкоди;
 - (ii) 1 000 (одна тисяча) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися заявникам, в якості компенсації судових та інших витрат;
 - (б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
5. *Відхиляє* решту вимог заявників щодо справедливої сатисфакції.

Учинено англійською мовою та повідомлено письмово 12 березня 2026 року відповідно до пунктів 2 і 3 Правила 77 Регламенту Суду.

Мартіна Келлер
(*Martina Keller*)
Заступник Секретаря

Андреас Зюнд
(*Andreas Zünd*)
Голова